

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3313/2020. (VII. 24.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.IX.37.882/2019/2. számú végzése, valamint a Fővárosi Törvényszék 7.Kf.650.044/2019/8. számú ítélete és a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 12.K.27.555/2018/12. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Balázs Ildikó jogtanácsos) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában a Kúria Kfv.IX.37.882/2019/2. számú végzése, valamint a Fővárosi Törvényszék 7.Kf.650.044/2019/8. számú ítélete és a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 12.K.27.555/2018/12. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz előzményeként az indítványozó a Budapesti Rendőr-főkapitányság Dunai Vízügyi Rendőrkapitányság, Vízügyi Rendőrkapitányság, Vízügyi Rendőrkapitányság Mohács állományaiban teljesített szolgálatot, korábban motorcsónak-vezető, majd 2014-től hajóvizsgáló beosztásban. 2010. október 1-jei hatállyal parancsban megállapították az indítványozó gépjárművezetői pótlékra való jogosultságát; ez a parancs a későbbiek során nem került visszavonásra, hatálytalanításra. Az indítványozó előadta, hogy rendelkezik érvényes ügyintézői igazolvánnyal, mely a szolgálati gépjármű vezetéséhez is szükséges; ez az igazolvány igazolja, hogy az indítványozó jogosult a rendőrség szolgálati gépjárműveinek vezetésére. Az indítványozó 2014. szeptember 8-án kelt munkaköri leírása szerint érvényes vezetői engedély és megfelelő gépjárművezetői gyakorlat, továbbá ügyintézői igazolvány birtokában a gépkocsival rendelkező vezető által meghatározott időpontban és útvonalon használja a részére kijelölt és általa átvett gépjárművet, illetve végzi a gépjármű kezelésével járó feladatokat. Az indítványozó állítása szerint szolgálati feladataiból adódóan rendszeresen vezette is a rendőrség szolgálati gépjárműveit, melyhez kapcsolódóan a gépjárművezetői pótlékot rendszeresen megfizették számára. Mindehhez képest az indítványozó rendszeres díjazásának 2015. július 1-jével történő meghatározásakor már nem vették figyelembe a gépjárművezetői pótlékot, jóllehet a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 352. § b) 8. pontja szerint a korábbi rendszeres díjazás viszonyítási alapját képezi a gépjárművezetői pótlék is, amit az új illetmény megállapításánál figyelembe kellett volna venni. Az indítványozó ezért szolgálati panaszt terjesztett elő, melyben kifogásolta, hogy 2015. július 1-től illetményének meghatározása során korábbi rendszeres díjazása körében figyelmen kívül hagyták a részére fizetett gépjárművezetői pótlékot. Az indítványozó szolgálati panaszát ugyanakkor elutasították.
- [3] 3. Az indítványozó mindezek után keresetet terjesztett elő, s kérte 2015. július 1–2018. július 31. közötti időtartamra járó illetménykülönbözete és kamatai megfizetésére kötelezni a Budapesti Rendőr-főkapitányságot (a továbbiakban: alperes). A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 12.K.27.555/2018/12. számú ítéletével az indítványozó keresetét elutasította. Az elsőfokú bíróság azzal érvelt, hogy a Hszt. 352. § b) pontja konkrét időpontot – 2015. június 30-át – határozza meg annak figyelembevételére, hogy mely illetményelemek képezik a korábbi rendszeres díjazás alapját. Ezért kizárólag azok az illetményelemek vehetők viszonyítási alapként figyelembe, amelyek a hivatásos állomány tagját 2015. június 30-án megillették, abban részesült. Az indítványozó részére ugyanakkor 2015. év június hónapra vonatkozóan gépjárművezetői pótlékot nem fizettek ki, utoljára 2015. április havi illetménnyel együtt részesült e pótlékban. Miután az indítványozót 2015. június 30-án gépjárművezetői pótlék nem illette már meg, így az a korábbi rendszeres díjazásának meghatározásakor nem volt figyelembe vehető. A bíróság szerint az indítványozó a perben úgy nyilatkozott, hogy sem szolgálati panasz, sem kereset útján nem érvényesített igényt arra vonatkozóan, hogy 2015. év június hónapra megillette volna

a gépjárművezetői pótlék, így az erre való jogosultságát a perben vizsgálni nem lehetett [figyelemmel arra is, hogy a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: régi Hszt.) 12. § (1) bekezdése szerinti elévülési idő – 3 év – már eltelt].

- [4] Az elsőfokú ítélettel szemben a törvényben nyitva álló határidőn belül az indítványozó fellebbezett. A fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 7.Kf.650.044/2019/8. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A jogerős ítélet indokolásában foglaltak szerint az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy kizárólag a felperest 2015. június 30. napján megillető pótléokra jogosultság alapján kellett a rendszeres díjazás feltételeit figyelembe venni. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a Hszt. hivatkozott rendelkezését eltérően kell értelmezni. A Hszt. 352. § *b)* pontjában korábbi rendszeres díjazás körében azt tartalmazza, hogy az a juttatás minősül ekként, ami a hivatásos állomány tagját 2015. június 30-án megillette. Az illetményt pedig az egy hónapra számított pótlék összege szerint kell megállapítani. Abból a tényből, hogy a jogszabály tartalmazza a 2015. június 30-ai dátumot, nem az következik, hogy függetlenül attól, hogy a korábbi időpontokban ez a juttatás megillette-e a hivatásos állomány tagját, kizárólag ezt a napot lehetett vizsgálni a jogosultság fennállása szempontjából. A másodfokú bíróság álláspontja szerint éppen annak volt jelentősége, hogy ezen időpontot megelőzően rendszeresen kapta-e a díjazását a hivatásos állomány tagja, illetve annak, hogy a rendszeres díjazásra 2015. június 30-ig bezárólag jogosult volt-e. Az ügy megítélése szempontjából annak volt jelentősége, hogy a felperest nem vitatottan 2010 augusztusától megillető gépjárművezetői pótlék rendszeres díjazásnak minősült-e, az megfelelt-e a Hszt. 352. § *b)* pontjában „korábbi rendszeres díjazás” címen folyósított jóvedelemnek. A jogerős ítéletbe foglalt jogi álláspont szerint a kifizetések gyakoriságából, figyelemmel a Kúria elvi határozatában (EBH.2013.M.16.), valamint eseti döntésében (Mfv. II.10.674/2017/3.) foglaltakra, nem lehetett az adott ügyben olyan következtetést levonni, hogy ez a juttatás rendszeresen illette meg a felperest. A felperes nem vitatta a pótléokra való jogosultság gyakoriságára vonatkozó perbeli adatokat, ezért szükségtelen volt további menetlevelek csatolása.
- [5] A jogerős bírói döntéssel szemben az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amiben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az eljáró bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára való kötelezését kérte. Felülvizsgálati kérelme szerint a folyamatosan visszatérő gépjármű-vezetési feladat létét, megtörténtét mind az indítványozó perbeli előadása, mind a csatolt menetlevelek, mind az alperesi rendszeres pótlékmegfizetés alátámasztotta, valamint megerősítette volna a két indítványozott tanú vallomása is, viszont a visszatérő feladat, illetve a bármikori ellátási kötelezettség nem került értékelésre egyik bíróság által sem, holott ez a szempont a Kúria közzétett ítélezési gyakorlatában (EBH.2013.M.16., Mfv.II.10.674/2017/3.) releváns tényező. Ezért az indítványozó álláspontja szerint a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 118. § (1) bekezdés *d)* pontja alapján indokolt a felülvizsgálati kérelem befogadása.
- [6] A Kúria Kfv.IX.37.882/2019/2. számú végzésével az indítványozó felülvizsgálati kérelmének befogadását megtagadta. Kifejtette, hogy a Kp. 118. § (1) bekezdés *d)* pontja alapján a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha a közzétett kúriai ítélezési gyakorlattól eltérő ítéleti rendelkezés miatt indokolt. A Kp. 118. § (1) bekezdés *d)* pontja alapján arról kellett döntenie, hogy a jogerős ítéletet hozó bíróság – felülvizsgálati kérelemben állított, az ügy érdemére is kiható – jogszabálysértése folytán hozott döntés valóban eltért-e a Kúria közzétett ítélezési gyakorlatától. Megállapította, hogy a másodfokon eljáró törvényszék a felülvizsgálati kérelemben is felhívott elvi határozatban és eseti döntésben kifejtett jogi álláspont alapján vizsgálta a felperes gépjárművezetői pótlékra való jogosultságát és azt, hogy ez a juttatás rendszeresen illette-e meg a felperest. Levont következtetése tehát megfelelt a Kúria közzétett ítélezési gyakorlatának, a rendszeresség hiányára levont következtetés alapján szolgáló mérlegelés a felülvizsgálati eljárásnak pedig nem lehet tárgya. Mindezekre tekintettel a Kúria úgy ítélte meg, hogy a konkrét ügyben a Kp. 118. § (1) bekezdés *d)* pontjába foglalt feltétel nem állt fenn.
- [7] Ezt követően fordult a bírói döntésekkel szemben az indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján az Alkotmánybírósághoz. Az Alkotmánybíróság főtítkára hiánypótlásra hívta fel az indítványozót az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerinti határozott kérelem, illetve az alkotmányjogi érvekkel alátámasztott indokolás tekintetében. A felhívásra – a megadott határidőn belül – az indítványozó részben megismételte, részben összefoglalta eredeti beadványát, s kérte a támadott bírói döntések megsemmisítését.
- [8] Az indítványozó szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való joga sérült, mivel az alkalmazott jogszabályokból, illetve az ítéleti indokolásból nem következnek az őt marasztaló bírói döntések. A Kúria végzését pedig szintén az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütközőnek tartotta, mert az indítványozó szerint a Kúria a saját elvi határozatának való megfelelést nem vizsgálta tartalmilag, csupán arra fókuszált, hogy az elvi határozat szerepel szöveg szintjén az I. és II. fokú döntésekben.

Szerinte a Kúria nem foglalkozott azzal, hogy saját elvi határozata (16/2013. számú munkaügyi elvi határozat) szerint „a gépjárművezetői pótlékra jogosultság szempontjából vizsgálni kell a szolgálati gépkocsi vezetésének rendszerességét, amelynek megítélésénél nem annak van kizárólagos jelentősége, hogy a felperes egy hónapon belül hány alkalommal vezeti a szolgálati gépkocsit, hanem azt is értékelni kell, hogy folyamatosan visszatérő feladatként a szolgálati elöljáró parancsára bármikor köteles ellátni ezt a feladatot”. Alkotmányjogi panaszában az indítványozó az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdésének, IX. cikk (1) bekezdésének, valamint XVII. cikk (3) bekezdésének sérelmére is hivatkozott, de az Alaptörvény e rendelkezéseinek sérelmét részletesen nem indokolta.

- [9] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [10] Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó a sérelmezett kúriai végzéssel zárult ügyben felperes volt, számára hátrányos döntés született, s a perben a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. A magánszemély kérelmező ekként alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.
- [11] Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben előterjesztett panaszában (a Kúria végzésének kézbesítése 2019. október 25-én történt, az indítványozó alkotmányjogi panaszát 2019. december 23-án elektronikus úton nyújtotta be) a bírósági eljárást befejező, rendes jogorvoslattal nem támadható kúriai végzést, illetve az ügy érdemében hozott ítéleteket támadta.
- [12] Az Abtv. 52. §-a kifejezetten rögzíti a határozott kérelem követelményét, amelynek részét képezi az indokolás előterjesztésének a kötelezettsége is [52. § (1b) bekezdés *b*) és *e*) pont]: „Indokolás hiányában a kérelem nem felel meg határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség.” {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]} Az indítvány e követelménynek az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdése, IX. cikk (1) bekezdése, valamint XVII. cikk (3) bekezdése vonatkozásában nem tesz eleget, ezen alaptörvényi cikkeket érintően ugyanis az indítványozó nem indokolta a támadott kúriai végzés, illetve a támadott ítéletek alaptörvény-ellenességét. Ezt figyelembe véve az indítvány alapján nem kerülhet sor az Alaptörvény hivatkozott rendelkezései sérelmének érdemi alkotmányossági vizsgálatára.
- [13] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [14] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Kúria felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó végzését, továbbá közigazgatási és munkaügyi bírósági ítéleteket is támadott. Ezek befogadását alapvetően külön-külön kell megítélni. Az indítványozó ugyanakkor a Kúria végzése és a támadott ítéletek kapcsán is egyaránt azért kérte az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe foglalt tisztességes bírói eljáráshoz való joga sérelmének megállapítását, mert szerinte az eljáró bíróságok a vita tárgyát képező gépjárművezetői pótlékra jogosultság szempontjából nem vizsgálták, hogy az indítványozó ténylegesen köteles volt-e a szolgálati gépkocsi vezetésére. Jelentőséget ehelyett az illetmény megállapítása kapcsán annak tulajdonítottak, hogy az indítványozó részére korábban fizetett gépjárművezetői pótlék rendszeres díjazásnak minősült-e, megfelelt a Hszt. 352. § *b*) pontjában „korábbi rendszeres díjazás” címen folyósított jövedelem fogalmának. Az indítványozó tehát a Kúria végzését, valamint a támadott ítéleteket illetően is a törvényi rendelkezés értelmezését és a konkrét esetre való mikénti alkalmazását kifogásolta.
- [15] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ából következően nem tekinthető általános felülbírálati fórumnak, és valójában e hatásköre is – az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának védelmének keresztül – az Alaptörvény védelmét biztosítja [Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdés]. A rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós

jogszabálysértések ezért önmagukban nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére {lásd: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}.

- [16] Az Alkotmánybíróság jogköre az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja és az Abtv. 27. §-a értelmében arra terjed ki, hogy kiküszöbölje a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet. Következésképpen a bizonyítékok bírói mérlegelésének és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel {lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján nem állapítható meg, hogy a támadott bírói döntésekkel kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak.
- [17] 3. Mivel a fent kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz részben nem tett eleget az Abtv. 27. § *a*) pontjában és 52. § (1b) bekezdés *b*) és *e*) pontjában írt feltételeknek, illetve a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2020. július 7.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/67/2020.

